

DE GESCHIEDENIS VAN DE TOEKOMST MAKEN WE NU, SAMEN..

December is voor de meesten van ons een maand waarin familiebanden en vriendschappen versterkt worden door sociaal in verbinding te zijn, elkaar op te zoeken en gezamenlijk (sociale) rituelen te beleven die het onderlinge respect en waardering voor onze wederzijdse rol en betekenisvolle relaties in het leven bevestigen. Samen aan tafel is daarbij een belangrijk sociaal bindingsritueel. Vooral ook voor onze kinderen een goed voorbeeld van hoe je eten en gedachten met elkaar deelt, te praten, luisteren, hoe je samen-leeft, elkaar aandacht geeft en rekening houdt met elkaar. Gezamenlijke belevenissen zorgt voor verbinding en hechting, zo maak je gezamenlijke geschiedenis.

Een lege stoel aan tafel.. ?!

Maar wat als je als kind vele jaren samen met je ouders hebt gewoond, aan hen gehecht was en een hele goede band met hen had en je ouders gaan als partners uit elkaar? Wat dan..? Opeens, of na enige tijd, verdwijnt één van je ouders uit het huis waar je altijd met elkaar hebt gewoond en geleefd. Je vader, met wie je bijvoorbeeld leuk kon knutselen en die altijd je 'held' was.., of je moeder, die het thuis altijd zo gezellig kon maken en je ook altijd zo lief welterusten kwam zeggen en hoe fijn het was om met beiden te kunnen praten en terecht te kunnen met je huiswerk, sport, of met allerlei andere dingen. Samen jaren achtereen op vakantie, verjaardagen en feestdagen met elkaar. Ook verdrietige momenten en gebeurtenissen samen beleefd te hebben. Je voelde je gewoon fijn, het was jouw 'thuis'. Die realiteit wordt door de scheiding flink anders, door elkaar geschud. Hoe gaan je ouders daar mee om? Hoe organiseren ze deze transitie naar een nieuwe realiteit van niet meer samen in hetzelfde huis wonen en leven?

Emotioneel (kinder)misbruik bij scheiding..

Helaas bestaan er hierbij zeer schrijnende situaties; waarbij kinderen na of rond een scheiding van hun ouders actief sociaal geïsoleerd worden van de andere ouder en deze (beschikbare, welwillende) andere ouder en familie tegelijk sociaal wordt buitengesloten uit het leven van deze kinderen. Vanuit rancune/pijn worden hoge muren opgetrokken..

Een dergelijke moedwillige en rigoreuze onthechting van (primaire) hechtingsfiguren, waar eerder een goede band mee bestond, betekent een groot verlies voor de kinderen. Een dergelijke aanslag op de oerband tussen kind en ouder heeft tegelijkertijd een enorme impact op het leven van de ouder die sociaal van het (eigen) kind wordt buitengesloten.

December, FIJN of PIJN ?

In een dergelijke situatie is vooral ook de decembermaand voor velen een zware opgave; een enorm contrast met familie, vrienden en anderen uit de sociale omgeving, die vooral gezelligheid trachten te creëren rond sinterklaas, kerst (vakantie) en oud en nieuw.

Voor veel ouders die dit meemaken wordt de lege stoel aan tafel het zichtbare en pijnlijke gemis van het kind wat daar altijd zat..

Meervoudige multi-level psychische mishandeling

We kunnen het een meervoudige vorm van sociaal-emotionele mishandeling noemen, van zowel het kind als de buitengesloten ouder en familie, met alle inmiddels bekende negatieve gevolgen.

Desondanks staan we er als maatschappij en overheid nog te lang en (letterlijk) te veel bij stil.. ernaar te kijken, erover te praten, kijken we weg waar ingegrepen moet worden, is er

grote handelingsverlegenheid.

We discussiëren over de naam, noemen ze 'hoog-conflict' 'complexe-' of het ingeburgerde 'vecht'scheidingen en erkennen de scheidingsstress rond de kinderen steeds meer als (emotionele) kindermishandeling.

Voor het kind een sluipend emotioneel 'gevecht' om de band met beide ouders te kunnen blijven behouden. Maar wat kun je als klein kind? Het gebeurt om je heen, je bent 'lijdend voorwerp' in het scheidingsproces van je ouders. Volledig afhankelijk van de ouder waar je woont. Je moet op je ouders of andere volwassenen vertrouwen dat je, na de scheiding van je ouders, de kans krijgt en mogelijkheid blijft houden dat je de band met je beide ouders kunt blijven voortzetten.

Als er na scheiding sprake is van een elders wonende welwillende en beschikbare ouder (en er geen contra-indicaties bestaan van bewezen gegronde redenen om de kinderen niet bij deze ouder te laten zijn), zorg dan dat kinderen ruimschoots bij hun beide ouders kunnen zijn en ze de kans én voldoende tijd krijgen om gewoon samen te leven. Dát moet goed voor deze kinderen georganiseerd worden.

“Leven doe je samen en leer je door samen-te-leven, niet geïsoleerd-van-elkaar!”

Victim blaming and shaming

Handelingsverlegenheid door te weinig kennis bij jeugdhulpverleners/-beschermers over de kind- en oudersignalen in dergelijke situaties wordt helaas nog teveel geconstateerd. Dit geeft voeding aan een vreemde cultuur en houding vanuit deze beroepsgroep en belemmert het benodigde herstelproces. Te starre juridische houding, vanuit een angst om op de vingers getikt te worden? de privacy en 'toestemmingsvereiste' van een ouder boven het welzijn van een kind te stellen, ook binnen een OTS setting?

Het is te makkelijk om vanuit deze beroepsgroepen de oorzaak van langslappende 'vecht'scheidingen volledig bij 'de ouders' te blijven leggen; voor zover het al beide ouders betreft. In een groot deel van de vechtscheidingsituaties is het een éézijdig, uit alle macht en met alle beschikbare instrumenten en ruimte, in stand houden van de sociale isolatie van kind en andere ouder. Helaas nogal eens 'geholpen' door handelingsverlegen instellingen en rechtbanken, waardoor ruimte bestaat voor onnodig lang slepende schrijnende situaties, waar de kinderen en buitengesloten ouder slachtoffer van zijn. De ander reageert merendeels vanuit deze isolatie en bijbehorende grote machteloosheid.

“Beschadigde kinderen geven signalen van beschadiging af”

(Her)kent u ze ? Kennis-achterstand en gerelateerde handelingsverlegenheid aanpakken. Het vergt lef van overheid en instellingen om ook de eigen rol in het in stand houden en daarmee ook verergeren van vechtscheidingsituaties te bezien én aanpassingen te verrichten in de aanpak. Ook Eberhard van der Laan reageerde op 8 dec in Utrecht, tijdens het VNG congres 'Samen Verder' rond kindermishandeling, als voorzitter van de

Nationale Taskforce Kindermishandeling, zeer teleurgesteld: dat 4 jaar campagne, onderzoek, rapportages en aanbevelingen weinig tot geen reductie in de jaarlijkse cijfers van kindermishandeling teweeg heeft gebracht. Jo Hermanns sloot zich in zijn presentatie hierbij aan. Ook hij deed al in 2008 in zijn adviezen 55 noodzakelijke aanbevelingen. Blijven we het welzijn van een kind ondergeschikt houden t.o.v. de privacy en toestemmings-vereisten van (beide) ouders? Niet ingrijpen vanuit angst om op de vingers getikt te worden? De rechterlijke macht doet inmiddels van zich spreken, past procedures en aanpak aan. Wie volgt?

Het kan echt anders

Dit vergt een andere mentaliteit. Wanneer beginnen we met elkaar de komende geschiedenis (de toekomst van deze kinderen en hun ouder/familie), mooier te maken, te herstellen? Wanneer gunnen we deze kinderen en ouder(s)/familie(s) óók een zo prettig mogelijke decembermaand (en rest van het jaar), mét elkaar? Wanneer maken we van de samenleving een betere samenleving? een mooiere gezamenlijke toekomst?

Wanneer zorgen we er met elkaar voor dat de gevallen van actieve sociale isolatie (attachment based – parental alienation, oudervervreemding) gestopt worden? Wanneer beginnen we? Wanneer begint u? Nu, morgen, deze week, na uw vakantie, volgend jaar? Uitstellen, pappen en nathouden, of nu aanpakken en kinderen uit de knel halen waarin ze worden gehouden? Dit kunnen kinderen meestal niet zelf. Daar hebben ze hulp van buitenaf voor nodig. Van volwassenen, die inzien dat ze die hulp nodig hebben. Wellicht van u.

Een oproep aan betrokkenen zelf en zeker als u hier beroepsmatig bij betrokken bent en kennis heeft van dergelijke situaties, om hier actief een einde aan te maken en daar waar uw invloed dit kan bewerkstelligen, dit ook daadwerkelijk te doen.

“Belemmeringen opwerpen, hoge muren rond kinderen bouwen, is niet zo moeilijk. Ze met elkaar afbreken en met dezelfde stenen weer duurzame en begaanbare paden tussen kinderen en beide ouders aanleggen, dat is de kunst!”

Praat met elkaar, snel aan tafel. Betrek de kring om kinderen heen, nodig de netwerken uit, maak samen een eigen plan. Wees daarbij duidelijk, eerlijk en open, gericht op afbraak van muren en belemmeringen, richting gezamenlijk herstel.

Laat kinderen de voor hen bij beide welwillende ouders en familieleden beschikbare warmte en liefde ervaren: laat ze weer ***“THUIS KOMEN, ZICH THUIS VOELEN, THUIS ZIJN”***

Maak het mogelijk dat ze zich weer bij hen thuis kunnen voelen. Dit vergt organisatie.

“Je ergens thuis voelen kan alleen door ook daadwerkelijk thuis te kunnen zijn”

Bij moeder 'thuis' en bij vader 'thuis'

Gewoon, er te zijn, van alles te doen..., samen eten, wat kletsen, op de bank hangen, tv kijken, je hobby doen, op je kamer zijn, douchen, slapen, opstaan, ontbijten, naar school, contact met vrienden, afspraken maken, ontspannen, sporten, huiswerk maken, samen lachen, boodschappen doen, helpen koken, kamer opruimen, iets vragen wat je niet begrijpt, laten overhoren, lekker samen ontspannen in het weekend, wandelen, feestdagen en vakanties meemaken, samen verdrietige gebeurtenissen verwerken, bij vrienden, familie en kennissen zijn, enz. enz. het gewone leven..

Herverbinden van kinderen aan het gewone leven bij beide ouders en familie (en nieuwe partners) vergt moed en kordate actie: een snelle assessment en -diagnose van de situatie door ervaren specialisten en vervolgens pragmatisch handelen: durven ingrijpen en

maatregelen treffen om *de ruimte weg te nemen* dáár waar deze vormen van emotioneel (kinder/ouder) misbruik/mishandeling en wederzijdse vervreemding tussen kinderen en hun familieleden al bestaat of dreigt te ontstaan. Kort op de bal. Waar nodig met ondersteuning middels snelrecht, via de (regie) rechter. Bij herhaalde weigering van een ouder om houding en gedrag aan te passen: aankondiging van afnemen ouderlijk gezag, proefperiode.

Bij blijvende schadelijke houding en gedrag richting de kinderen en andere ouder het ouderlijk gezag afnemen plus paradoxale toewijzing hoofdverblijfplaats van de kinderen: nml. bij die ouder die het de kinderen gunt en daadwerkelijk ondersteunt om een normale gezonde relatie met de andere ouder te hebben. Breng kinderen terug in het gewone leven.

Laten we hierbij vooral de menselijke maat richting alle betrokkenen herstellen en dit aan onszelf en de kinderen cadeau doen. Dit vergt een algemene mentaliteitswijziging.

“Leren samenleven gaat niet zonder met elkaar te leven”

Ik wens voor alle kinderen (dat zijn we tenslotte allemaal) de kans op een goede en betekenisvolle relatie met hun ouders, familie en sociale omgeving aan beide zijden. Dat ze óók na een scheiding van hun ouders wérkelijk verbonden kunnen zijn en blijven met hun beide ouders en van hen de kans en ruime mogelijkheden krijgen om beschikbare liefde, waardering, veiligheid en geborgenheid te mogen blijven ervaren.

(S)amen HerVerbinden

Erik van der Waal